

Le umayb'al le juyub'

K'ulmatajem tzij

K'o jun komon ub'i Chikab'raan, kariqatajik pa tinamit K'iche'. Ri winaq kakib'ij chi k'o jun b'e, are' b'e rech tinamit ub'i Lemo'. Katzijoxik chi le uch'i ri siwan k'o uchuq'ab', xa rumal che k'o kakik'ulmaj ri' winaq are keq'ax chila'. Jas ne' xu k'ulmaj ri tat ub'i Xo'r. Che jun q'ij xb'ek pari tinamit Lemo', b'enaq ri Xo'r k'ate xril uwach jun laj ak'al ketz'an pa le siwan, ri tat Xo'r xuta che' sukab'an chiri ak'al.

Ri ak'al xub'ij che, xa wayemla, xpe ri tat Xo'r xuxijrib', mankuriqtachik su kub'ano. Tek'u ri ak'al xu chap uq'ab' xukuje' xuk'amb'ik cho jun juyub', are wa' xub'ij ri ak'al che tat Xo'r.

K'i pwaq k'o waral k'amab'ila ronojel ri kajla, k'ate' katoj la chuwe. Katoj la are kuriqa' le kamikal, kape la, xuquje rajawaxik kelb'ana la raqantaq ja waral. Su kab'ij la, xub'ij le ak'al che le tat Xo'r. K'atek'uri le tat Xo'r xub'ij, man kawaj taj, man kawaj taj. **Xumaj*** ub'anik uch'ab'al ri tat Xo'r xtzalij pa uchomab'al.

*Xumaj - Xuchip

K'atek'u ixrilo' utukel tajin katzijonik chuchi ri nima' ub'i Q'an cho. Are' ub'eyal chike le winaq man keb'intaj kitukel cho ri juyub'.

Mat b'in atukel, ma b'an chawe jas xb'an che ri tat Xo'r.

Jeffrey George Calva Loarca
Santa Cruz del Quiché, Quiché

